

24ste zondag door jaar C

Lc. 15, 1-32

Inleiding

Dit weekend vieren we de nationale ziekendag en was aanleiding tot het stil staan bij de ziekenzalving gisteravond. Een 17-tal mensen uit onze parochie die, omdat ze iets onder de leden hebben of vanwege hun broosheid en een hoge leeftijd, de kracht van de Heilige Geest mochten ontvangen: één van de sacramenten die we in onze Kerk kennen. We kennen er zeven en bij de preek zal ik er nader op ingaan. Maar als we de lezingen van vandaag volgen, echt stap voor stap vanaf de eerste lezing uit Exodus tot en met het evangelie van Lucas, dan gaat het steeds om zonden, zonden die we als mensen kunnen begaan, maar vooral ook hoe we daar overheen kunnen stappen met behulp van God en die twee, die sacramenten en de verhalen van vandaag hebben veel met elkaar te maken, want waar die verhalen aangeven dat we als mensen een nieuw begin kunnen maken, zeker als we ons opnieuw naar God keren, want dan zal God zich ook over ons ontfermen, zo werkt het ook bij de sacramenten. Ieder sacrament is een teken van God, is een manier waarop God aan ons vertelt: je mag iedere keer een nieuw begin maken.

Preek

Jarenlang heb ik de vreugde mogen genieten om begeleider/voorbereider te zijn voor mensen die catechumeen waren, die als volwassene toetreden tot het katholieke geloof. Wellicht weet u dat deze mensen verschillen in leeftijd van 16/17 jaar tot vaak behoorlijk over de 50: een hele diverse groep. Soms waren het er veel en samen met hun familie of borgen hadden we een flinke tafel vol, een andere keer zat er een enkeling mee aan tafel.

Bij één van die gelegenheden, toen we al een eind op weg waren bij de voorbereiding, waarin we het natuurlijk hebben over de geloofsbelijdenis, over de vieringen in de Kerk, over de ordening van de Kerk over de hiërarchie, maar vooral ook over de sacramenten, vroeg één van die kandidaten: ‘maar wat voel ik dan, wat moet ik dan voelen als ik straks gedoopt wordt’.

U weet, dat doopsel vindt voor volwassenen plaats in de paasnacht, waarin ze gedoopt worden, het vormsel ontvangen en vervolgens verderop in diezelfde viering ook voor het eerst ter communie gaan. Die vraag ‘wat voel ik dan’, was voor mij niet te beantwoorden. Tenminste niet meteen, maar na enige korte gedachten dacht ik: wat je kunt voelen is de nabijheid van God en het feit dat je een nieuw begin maakt, want als catechumeen heb je dan tot dan toe een leven, soms een flink stuk van je leven gehad wat buiten de Kerk stond, wat zonder geloof ging. Een nieuw begin maken is dan ook eigenlijk waar ik het vandaag met u over wil hebben, want dat geldt niet alleen voor die catechumenen, dat geldt voor iedereen en voor ieder sacrament.

Als een baby gedoopt wordt, dan vieren we daarin mee dat God in de Heilige Geest over dat kind komt, maar dat dat kind ook een begin maakt met een gelovig

leven en dat de ouders daaraan richting zullen geven. Bij eerste communie - we noemen het niet voor niets eerste communie - maken we de overgang van het kind dat langzaam opgevoed in geloof is, die deel gaat nemen aan een gemeenschap, zoals we hier als gemeenschap bij elkaar zijn. Het is het niet voor niets dat gemeenschap, zoals we daarover spreken, en *communio* dezelfde bron, hetzelfde woord zijn. bij het vormsel gaat dat nog een stap verder. Dan bevestigt de bisschop dat dat kind ooit gedoopt is, maar dat kind zelf, die jongere die op de drempel van volwassenheid staat, die bevestigt zelf ook dat hij verder wil in dat geloof. Natuurlijk best een moeilijke stap als je 12/13 jaar bent. Die drie samen noemen we de initiatiesacramenten, een begin.

Als we verderop gaan kijken, dan komen we tegen de keuze om of voor het priesterschap, je zou kunnen zeggen het gewijde leven te kiezen of voor een andere wijding aan je leven door in het huwelijk samen met een partner te leven. En dat als een nieuw begin van het leven wat je tot dan toe hebt geleid. Bij een huwelijk is dat vaak een leven alleen en bij priesterschap of het religieuze ambt, betekent dat dat je je leven als nieuw begin bijzonder aan God zult toewijden.

Dan zijn we intussen op vijf van de zeven sacramenten en velen van u zullen drie of vier van die sacramenten zeker ontvangen hebben, maar laat ik erbij zeggen: het is niet een scorelijstje; het gaat er niet om wie er vijf, zes of zeven heeft ontvangen, het gaat er steeds weer om om dat nieuwe begin te kunnen maken. Blijven nog over twee sacramenten die ons steeds opnieuw dicht bij God kunnen brengen. Het ene sacrament is wat op deze ziekendag wat meer centraal kan staan: de ziekenzalving en de ouderen onder u kennen wellicht nog de uitdrukking van vroeger: ten volle bediend worden, dan ontving iemand in de laatste fase van zijn leven, nadat de biecht gehoord was, de communie en de zalving van de zieken. Vanaf de jaren 60 zijn we dat sacrament nadrukkelijk de ziekenzalving gaan noemen en leggen we minder accent op dat dat in één viering aan het sterfbed gebeurt. Het kan dus, zoals gisteravond, in de gemeenschap plaatsvinden, alvast voorbereid zijn, zou je kunnen zeggen, want je weet nooit wanneer het ineens afgelopen is als je gezondheid door ziekte broos is of vanwege hoge leeftijd.

En dan blijft nog dat ene sacrament dat we wellicht kennen als biecht, maar wat ook al vanaf de jaren 60 het sacrament van boete en verzoening genoemd wordt. En dat sacrament sluit perfect aan bij de lezingen die we vandaag hebben gehoord. Want, ik zei het al, in alle lezingen gaat het over zonde en hoe we die zonde voorbij toch weer naar God mogen keren en God zich weer naar ons keert.

In de eerste lezing uit Exodus, hoorden we hoe het volk een gouden kalf had gemaakt, hoe God al bijna geneigd is het volk van de aardbodem te wissen, zoals hij eens met de zondvloed gedaan heeft. Maar als Mozes hem dan in een gebed vraagt dat niet te doen omdat God toch heeft gezegd dat Hij van dat volk van Abraham, dat volk van Isaak, dat volk van Israël, van ons ook, van dat volk een groot volk te maken, gelovig, dienend en gediensdig aan God, dan strijkt God als het ware over zijn hart, vergeeft en zorgt dat mensen een nieuwe kans krijgen, een nieuw begin mogen maken.

In de psalm, de beroemde psalm 51, speciaal als boetepsalm eigenlijk altijd in boetevieringen gebeden, hoorden we hoe we opgeroepen worden terug te keren naar de Vader. Iedere keer in het refrein hebben we het vandaag gebeden om dan schoon, rein, zuiver weer voor God te staan. Ook in de brief van Paulus hoorden we hoe Paulus zijn zonden neerlegt voor ons en voor God, hoe hij zegt dat hij in het verleden fouten heeft gemaakt, maar met Christus als voorbeeld tot inkeer is gekomen en zich naar God toe heeft gekeerd, een nieuw begin heeft mogen maken en dan die prachtige evangelielezing uit Lucas 50. Eerst gaat het nog over één van de 100 schapen die verloren was, maar teruggevonden is. Er mag feest zijn vanwege een nieuw begin: we zijn weer compleet als gemeenschap. Hetzelfde gaat het als er één drachme van de tien wordt teruggevonden. Er mag feest zijn met de leefgemeenschap van de vrouw die haar geldstuk teruggevonden heeft en, vandaag niet gelezen maar bij u bekend en het staat in datzelfde 15de hoofdstuk dan volgt het verhaal van de verloren zoon. Eén zoon die weg was, die voor zichzelf gekozen had, die misschien teveel van het leven gaat genieten en hier en daar in zonde vervalt, maar tot inkeer komt, zich terugkeert naar zijn vader, naar de Vader: God en daar met open armen in barmhartigheid weer ontvangen wordt. Hij mag een nieuw begin maken. God is onze Vader. We mogen ons naar Hem toekeren, baden we in psalm 51. God is een barmhartige Vader: we hoorden het in het evangelie van Lucas, we horen het verschillende momenten in de liturgische teksten van de eucharistie vandaag: wij mogen steeds opnieuw een nieuw begin maken, ook vandaag.

Henry Vermeulen, diaken